

HÄMEENLINNA

KUOHIJÄRVI

RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOS

(Kiinteistöt 109-563-2-80, 109-563-10-12, 109-563-2-81)

LUONTOSelvitys



Jouko Sipari

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
INVENTOINNIN TULOKSET JA SUOSITUKSET	3
LIITTEET	

Kansikuva: Suunnittelualuetta alueen koillisrajalta lounaaseen kuvattuna.

JOHDANTO

Hämeenlinnan Kuohijärven ranta-asemakaavan muutosta varten (kiinteistöt 109-563-2-80, 109-563-10-12, 109-563-2-8) tehtiin maankäyttö- ja rakennuslain mukainen luonto- ja maisemainventointi 20.9. 2024 (LIITTEET, Kartta 1.). Työssä inventoitiin suunnittelualan luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojellut luontotyypit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 15a§ ja 17a§ tarkoittamat pienvedet sekä muut arvokkaat kohteet. Suunnittelualan eläin- ja kasvilajiston inventoinnissa arvioitiin uhanalaisten lajien (Luonnonsuojelulaki 46§) ja erityistä suojelua tarvitsevien lajien (LSL 47§) sekä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintymisalueiksi sopivia kohteita.

Lajistoa koskeva selvitystyö käsitti alueen kasviston. Kasvilajisto inventoitiin kartoittaen suunnitteluala systemaattisesti läpi käyden. Samalla selvitettiin alueelta myös mahdolliset rauhoitettavat tai suojelua vaativat biotoopit sekä mahdolliset uhanalaisille lajeille soveltuvat elinympäristöt (erityisesti liito-oravalle soveliaat elinympäristöt), merkittävät maisemakokonaisuudet sekä mahdolliset muut arvokkaat luontotekijät sekä arvioitiin alueen maaperä- ja vesiolosuhteita ekologiselta ja maankäytön suunnittelun kannalta.

Inventoinnissa havaintojen kirjaamisen lisäksi alue, alueen lajistoa ja ekologiaa olosuhteita valokuvattiin mahdollisimman kattavasti. Lämpimän syksyn vuoksi alueen kasvillisuus oli yhä kasvuvaiheessa, mm. jälkikukintaa ja versontaa oli todettavissa monilla lajeilla, jonka vuoksi kasvi-inventointi oli vielä suoritettavissa. Kerätyn aineiston lisäksi raportin laadinnassa käytettiin hyväksi aiemmin alueelta ilmoitettuja havaintoja (Laji.fi, Tiira.fi). Raportissa on inventointitulosten lisäksi esitetty inventointitulosten perusteella annetut suositukset alueen maankäytön suunnittelua varten.

INVENTOINNIN TULOKSET JA SUOSITUKSET

Suunnittelualan kolme tonttia sijaitsevat jyrkkäprofiilisella kalliomäellä. Mäki on kivisen moreenin peittämä, vain mäen alava pohjoisreuna on sedimenttimaalajien ja ajomaan peittämä. Alueella on muutamia suuria siirtolohkareita. Suunnittelualueelle koillisreunasta tulee tieväylä (Kuva 1.), joka jakaa alueen kahteen erilaiseen osaan: tien itäpuoli on kivistä, rakentamatonta kuusikkoa (Kuva 2.) ja tien länsipuolen rantaan viettävä rinne puolestaan rakennettua ympäristöä (Kuva 3.). Suunnittelualan pohjoisosassa, tien länsipuolella, on notkelma, johon on ajettu rakentamisen yhteydessä täyttömaata. (Kuva 4.) (LIITTEET, Kartta 2.).



Kuva 1. Suunnittelualueelle tuleva tie etelään päin kuvattuna. Kuvassa oikealla rakennettua aluetta.



Kuva 2. Suunnittelualueelle tulevan tien itäpuolen kuusivaltainen, kivinen mäkialue. Kuva etelään.



Kuva 3. Suunnittelualueen länsirinteen rakennettua, harvapuustoista aluetta. Kuva etelään.



Kuva 4. Suunnittelualueen pohjoisreunan notkelma on rakentamisen jäljiltä pääosin täyttömaata.



Kuva 5. Niukka kenttäkerrosrajasto itäosan kuusikossa indikoi keskiravinteista lehtoa (OMaT).

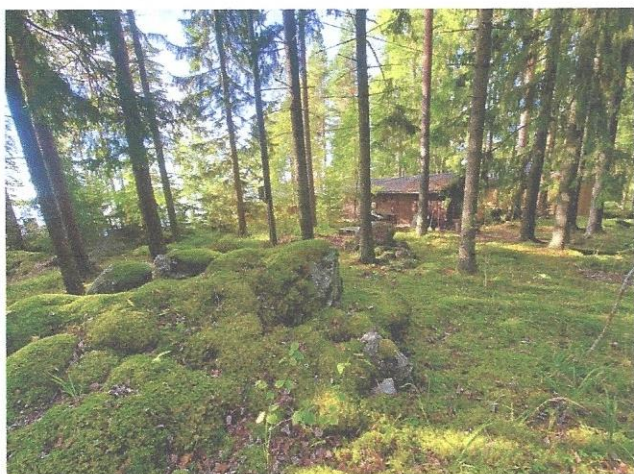


Kuva 6. Mäen koillis- ja itärinteessä oli todettavissa jonkin verran nuorta lehtipuuta sekä lahoppuuta.

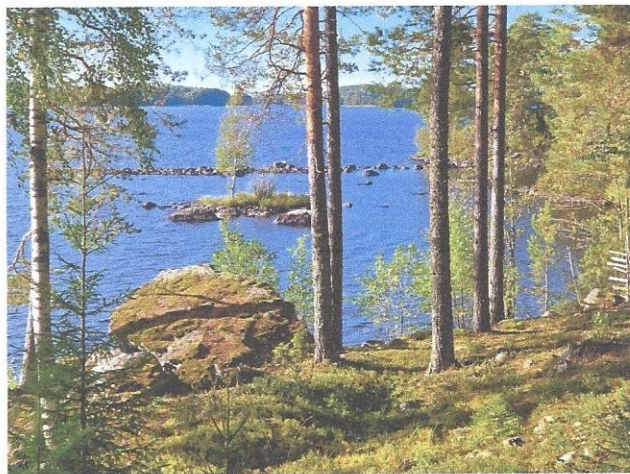
Sisääntulotien itäpuolen mäkialue on maaperältään kivistä moreenia ja yhtenäisen kuusimetsän peittämä. Tiheän kuusikon vuoksi niukka kenttäkerrosrajasto (Kuva 2.) indikoi keskiravineista lehtoa (OMaT) . Kenttäkerrosrajastossa todettiin mm. kallioimarre, taikinamarja, sinivuokko, kielo, ketunleipä, sarjatalvikki ja hiirenporras (Kuva 4.). Kaikki itäosan mäkialueella todetut kasvilajit osoittautuivat tavanomaisiksi lehtomaisten kankaiden ja keskiravinteisten lehtojen lajeiksi. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu.

Suunnittelualueen kalliomäen koillis- ja itärinne rajautuvat paikallisteihin. Rinteissä oli todettavissa jonkin verran nuoria lehtipuita sekä hieman lahoppuuta (Kuva 6.). Inventoinnissa alueelta ei kuitenkaan todettu merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä suunnittelualueen itäosa ole liito-oravalle erityisen hyvin soveltuvaa elinympäristöä.

Mäkialue sisääntulotien länsipuolella on kivikkoista moreenimaata viettäen melko jyrkkänä kivikkoiseen rantaan (Kuva 7. ja 8.). Ranta on Kuohijärveen päin avoin ja laskee kapean rantaterassin jälkeen melko jyrkkänä n. 4 metriin (Kuva 13.). Mäen pohjoisosan loivaprofiilinen ranta rajautuu pieneen lahteen. Pohjoisosan rannassa on venepaikkoja (Kuvat 9. ja 10.).



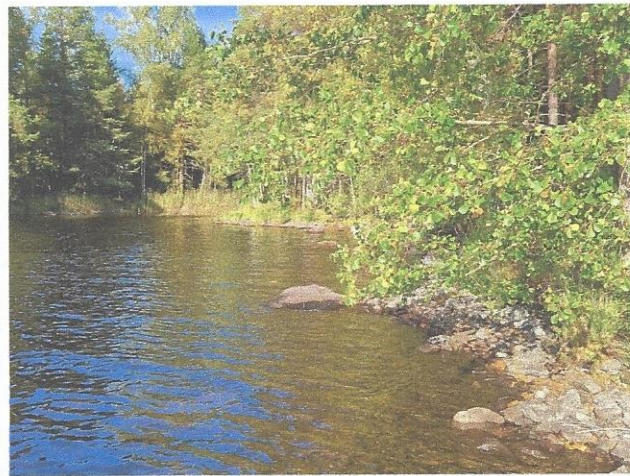
Kuva 7. Suunnittelualueen kivistä länsirinnettä alueelle johtavalta tieltä kuvattuna.



Kuva 8. Suunnittelualueen kivisyys näkyy rannassa siirtolohkareina ja rannan edustan kivisinä kareina.

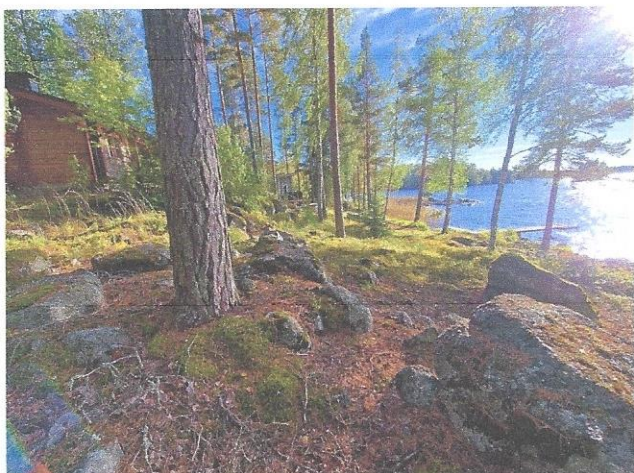


Kuva 9. Suunnittelualueen pohjoisosan ranta on loivaprofiilista ja kulunutta venerantaa.

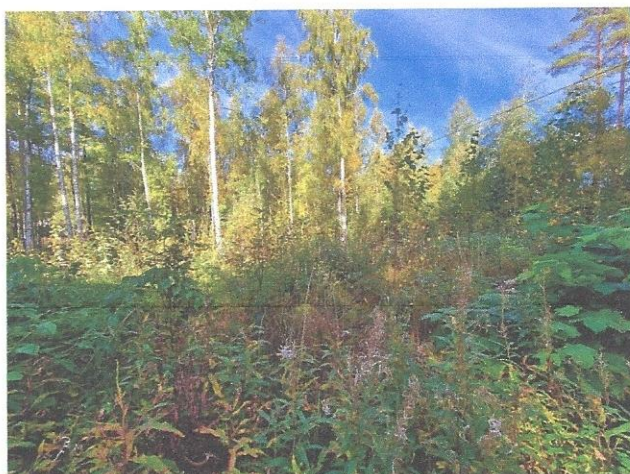


Kuva 10. Suunnittelualueen pohjoisosan ranta (veneranta oikealla) rajautuu pieneen lahteen.

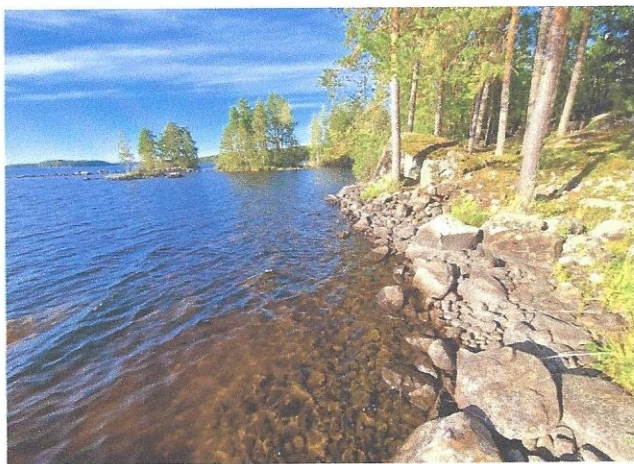
Mäen koko länsirinne on rakennettua ympäristöä (Kuva 11.). Säilyneen alkuperäislajiston perusteella mäen länsirinne on ollut kuusivaltaista MT-kangasta vaihettuen lähempänä rantaa mäntyä kasvavaksi VT-kankaaksi. Länsirannan puustoa on voimakkaasti harvennettu (Kuvat 3. ja 11.). Rakennusten lähetyvillä oli todettavissa istutettua puutarhalajistoa. Pohjoisosan loivarantainen alue on ilmeisesti ollut lehtoa (OMaT) mutta avohakkuu ja puutarhajätteiden kippaaminen pohjoisrinteestä alas ovat muuttaneet lajistoa merkittävästi (pohjoisosan avohakkuualueella todettiin mm. pensaskanukkaa, herttavuorenkilpeä, varjoliljaa, pujoa, tuoksuvatukkaa, maitohorsmaa ja koiranheinää) (Kuva 12.). Pohjoisosan maasto on paikoin varsin kulunutta (Kuvat 4. ja 9.).



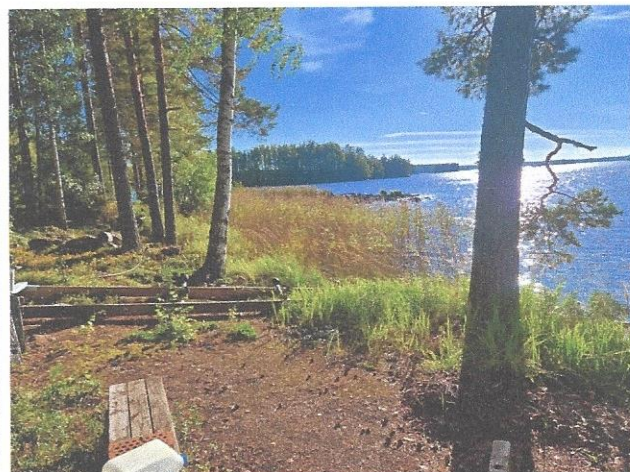
Kuva 11. Mäen länsirinne etelään päin kuvattuna. Taustalla Kuohijärven rantaa.



Kuva 12. Pohjoisosan rinteiden puutarhajätteistä on levinnyt hakkuuaukealle piha- ja puutarhalajistoa.



Kuva 13. Suunnittelualueen oligotrofista rantaa luotoineen pohjoiseen kuvattuna.



Kuva 14. Suunnittelualueen eteläosan rantaa reunustaa harvahko järviruokokasvusto (taustalla).

Avoin rantavyöhyke todettiin lähes kasvittomaksi (Kuva 13.), vesikasveja todettiin vain yksittäisiä ruskoärviöitä. Rantalajistosta todettakoon siniheinä, jouhisara, viiltosara, ranta-alpi, verikurjenpolvi ja rantakukka. Rannan ja rantavyöhykkeen kasvilajisto indikoi oligotrofista vettä mutta suunnittelualueen etelärajan rantavedessä oli todettavissa harva järviruokovyöhyke, joka indikoi paikallista ravinteisuuden kasvua (Kuva 14.).

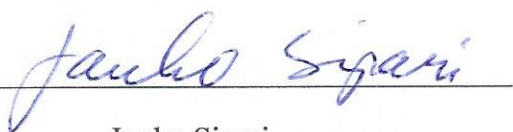
Mäen länsirinteen ja pohjoisreunan kasvilajisto todettiin monipuoliseksi mutta lajistoltaan tavanomaiseksi kangasmetsien ja kulttuuribiotooppien lajistoksi. Kulttuuribiotoopeille tyypillinen

lajisto todettiin vallitsevana suunnittelualueen pohjoisreunan rinteessä ja notkelmassa (Kuvat 4. ja 12.). Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu rantavedessä, rantavyöhykkeessä eikä suunnittelualueen länsiosan mäkialueella.

Mäen länsirinteen puusto koostuu pääosin koivuista ja männyistä. Puusto on harvennettua, aukkoista ja korkeintaan kesi-ikäistä. Kolopuita ei todettu (Kuvat 3., 8. ja 11.). Pohjoisosan notkelman puusto on pääosin hakattu kasvaen yksittäisiä nuoria tai korkeintaan keski-ikäisiä lehtipuita (Kuva 4.). Mäen länsirinteessä tai pohjoispuolen notkelmassa ei todettu merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä alue sovellu liito-oravan elinympäristöksi erityisen hyvin.

Suosituksset. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa. Suunnittelualueen rannan suuri siirtolohkare muodostaa lähiluotojen ja karikoiden kanssa merkittävän paikallismaiseman maisemallisen kokonaisuuden, jonka vuoksi siirtolohkare tulisi jättää nykytilaansa. Suunnittelualueen pohjoisosan lahti, jossa veneranta sijaitsee, on pienialainen, jonka vuoksi se tulisi jättää rantarakentamisen ulkopuolelle. Alueen suunnittelu tulisi toteuttaa niin, ettei rakennettaessa tai tulevassa käytössä ravinteiset hulevedet pääsisi valumaan Kuohijärveen.

Tampereella 30.09. 2024



Jouko Sipari

Jouko Sipari FM, biologi

Katajikonkatu 1 F 19

33820 Tampere

jouko.sipari@saunalahti.fi

p. +358407044750

LIITTEET

Kartta 1. Suunnittelualue.



Kartta 2. Suunnittelualueen osa-alueet.

